

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztőség:
Főter, Hermann-udvar I. emelet, a külső folyosón.

Bármentellen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el. Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Főter, a törvényszék melletti Neumann-háznak utcára nyíló helyiségében.

Hirdetések díjazabály szerint. Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap utáni szám 3 kr.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is

Előfizetési árak:
Helyben hához hordva:

Egész évre 12 frt.
Fél évre 6 frt.
Negyed évre 3 frt.
Egy hóra 1 frt.

Vidékre postán küldve:

Egész évre 14 frt. — kr.
Fél évre 7 frt. — kr.
Negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hóra 1 frt 20 kr.

Hirdetések helyben ártandók.

A hadsereg ügynevezett „szelleméről.”

III.

Ez a Janszki-féle affaire senkit nem érthetett kinosabban, mint az uralkodót magát, ki a dualisticus kormányformának minden nehézségeit és kellemetlenségeit érezte. Négy tüz között oly helyzetbe jutott, melynek megfélemleni a legnagyobb nehézséggel volt háttáros. Egyik oldalon az ingerült magyarság, másik oldalon az ingerült hadsereg, ezek háttérben és várakozó állásban a birodalom tulsó felének sajtója által többnyire a magyarok modora és kitörése ellen hangolva, a birodalom többi nemzetei és nemzetiségei; végre Európa, mely a kíváncsi néző szerepét adta, várván a salomoni ítéletet.

Nagyon nehéz az embernek kivetkőznie önmagából, saját érdek és nemzetiségi köréből, egyedül a hideg észnek bíráló képességét tartván meg, hogy amennyire lehetséges, részrehajlatlanul ítélhesse.

A feltett első kérdésnek mindenestre annak kellett lennie: Mi oka annak, hogy a magyarság annyire felvan ingerülve? Mi az, ami a nemzeti közérületet ennyire sérti?

Mindenki tudja, hogy egy tábornok által elkövetett tapintatlan eljárás, de amely tábornok nem egy alkalommal és többek előtt kijelentette: hogy pusztán saját érdekeit követve, minden politikai gondolat nélkül, a magyar nemzet megsértését nem akarva, még csak nem is képzelve követte el, az ő felfogása szerinti egészen ártatlan eljárást, és bocsánatkérés, ha tévedett a vagy sértett volna.

Kérdés, hogy a nemzeti érületnek volt-e oka ezen kijelentés után is oly háborgásba menni át, mintha amatt elölegesen kitervelt sértési számdékkal, a bocsánatkérésben mindenkor benn foglaltató és minden lovagias bíróság által elfogadott elégtételadás nélkül történt volna? Amely bocsánatkérés és elégtételadás, a pártatlan bíró előtt, habár a sértést meg nem történte nem tehetette, de élét elvette s meg nem történtenek kérte tekinteni.

A felelet elfogulatlan, s nem a tömegre, de a lovagiaságra apelláló férfi ajkairól nem lehet más, mint az: hogy a bocsánatkéréssel

az ügyet befejezettnek tekintti. Nem volt rágalom, nem volt becsületbe vágó, hanem volt meggondolatlanság és félreértés, amely esetekben annak kijelentése, hogy: „Bocsánatot kérek, sérteni nem akartam”, — a becsületére és lovagiaságára legfélétegyebb gentlemannra nézve is elegendő. És mégis hogy van az, hogy a különben lovagiasnak ismert magyar nemzet a tábornokot az ő készséges kijelentése után is, de sőt még jobban sértette, sőt a sértetést hangját az egész hadseregre átvitte? Fel lehet-e azt tenni egy lovagias nemzet érületéről, hogy az a lovagiaság iránt érületlen, avagy másutt kell keresni a láz okát?

Van erre egy különben mellékes észrevételem. Én voltam már nem egy négygyűlésen, nem egy congressuson, esküdtzéki és törvényszéki tárgyaláson, kevert és tisztán intelligens tanácskozásokon és egyetleneget esetet sem tudok olyat, hogy a hangulatcsinálás ne az előadás minőségétől függött volna. És kísértse meg akárki, legyen bár a legokosabb, de nem criticával foglalkozó ember, s mielőtt valamely művet elolvassa, hát olvassa el előbb a mű criticáját és tapasztalni fogja, hogy ama művet az előbb olvasott critica szempontjából fogja megítélni. Nagyon esalonódnék pedig, aki azt hinné, hogy ez a politikában másként van, hogy itt az előadás vagy az előleges critica a hallgatóságra nézve nem bir befolyással. És merem állítani, ha a sajtó a Janszki nyilatkozatát tudomásul veszi, mint a hogy azt a lovagiaság szabályai szerint tudomásul is kellett volna vennie, — a közvélemény a sajtó nézetét tökéletesen a magáévá tette volna. Nem ugyan azonban a sajtó, mely hecczet akart és hecczet csinált. Nagy része kiszámításból, a többi, amint ilyenkor már lenni szokott, ragadtatni hagyta magát az áradattal. A nemzet közérülete tehát nem a már jóvá tett hiba által, hanem a sajtó célzatos igaztása által lett felkorbácsolva, mesterségesen szítva, amely tény annál inkább bebizonyított valóság, minél inkább tekintetbe vesszük nemzetünknek léptenyomon tanusított ama lovagiaságát, hogy még a harcz hevében vagdalózó huszár is leereszti kardját, ha látja, hogy az, akivel szemben áll, megadta magát.

És e sokat jelzett kijelentés után a nemzeti érület felháborodásának folytatását, természetesen venni nem lehet. A demonstrációk pedig még csak ezután következtek. A birodalom tulsó felének sajtója, a Belcredi felszólalása és a többi incidensek aztán a hadsereget is felzaklatták, amely hadsereg az ellene irányozott támadást méltatlannak s magát a sértésre érdemtelennel találván, elégtételt legfőbb hadurához folyamodott. Janszki saját részéről az elégtételt a nemzetnek megadta, a Janszki elítélésével az elégtétel második kiadásban is megtörtént, és így a »nemzeti közérület«, lett legyen az természetes avagy felkorbácsolt, kielégítettnek érezhette magát. De nem így a hadsereg, mely most már kétfős tényre állt szemben. Egyik a magyarság által ellene intézett sértés, melyre tudomásával semmi okot nem adott, másik a legfelsőbb forum részéről, a Janszki elítélésével, a sértő félnek kiszolgáltatott elégtétel.

Mert kérem, a dolgot nemcsak egy oldalról kell tekinteni. Ahoz, hogy magukat megsértve érezzék, nemcsak a nemzeteknek van joguk, éppen azért, a sértésért való elégtétel követelésének joga sem lehet egyoldalú. Meg lett sértve a nemzet, de meg lett sértve a hadsereg is; elégtételt követelt a nemzet, elégtételt követelt a hadsereg is. Egyiknek megadni, a másiknak meg nem adni nem lehetett. Megadatot mindkét félnek, azzal a mértékkel, amely mértékkel a sértés történt, s oly egy má s u t á n b a, amely nem túrt halasztást.

A sajtó szerint azonban a nemzeti közérület ezen elégtételadásban újabb sértést lát, mert amint a sajtó okoskodásából kivenni lehet: »ez nem más, mint a nemzetnek újabb kihívása.« Hát ha a dolgot így fogjuk fel, akkor annak nem lesz vége soha! Ha azon elégtételadás módja és modora felelt, amely elégtételadás a hadseregnek van szánva, ugyancsak mi akarunk dönteni, vagy plane azt, hogy a hadsereg elégtételadásra igényt tarthatott volna, tagadjuk? Letérünk azon utról, mely pedig felszólalásunknak mindig súlyt adott még Európa előtt: a méltányosság és igazságosság utjáról, amint pedig ezt a vezérlovasat elvesztettük, mi is lemondhatunk ama követelésről, hogy felettünk igazságosan ítéljenek.

sem vagyok kíváncsi, ki az az érdekes végrendelet hagyaték?

— Azt meg kell tudnod, ismerd meg vétked nagyságát, hogy lásd, miben szegted meg apád ohajtását, mely végheleltével szállt az égbe, hadd furdaljon a lelkiismeret és egy elárukt nemzet égbekiáltó szonvéde!

— Ódai lendületed unalmas. Isten veled! — Nem távozol e falak köztl addig, míg meg nem tudod — csak testemen át!

— Ugyan ne nevetted ki magad, csak nem akarod Shakespeare Coriolánjából a Veturia szerepet eljátszani? Ha csak anyyi kell, minden drámai scénának nélkül a szemek közé nezek annak a nemzeti hagyatékának, de előre bocsátom, hogy lemondok róla.

— E leány unokahagud, tisztá római vér, származásfája Titusig vihető fel.

— Az tudomásom szerint menyasszony valami szalmalovaggal.

— Hát nem tudod, hogy Sylvia is itt van Körösbányáról?

— Hírből sem ismerem.

— Éppen nincs itthon, de lesz még alkalmad vele megismerkedni.

— Enyém lesz a szerenese. Hát mennyi igaz van abban a hirben, hogy Cornelia menyasszony?

— Szórol szóra igaz.

— Katonatisztát?

— Igen.

— A nagy római legióból?

— Gúnyod a tisztelenségbe megy át.

— Mint modorod a szinészkedésbe. Elhallottam, hogy az állítólagos Ritter von és német. Ez nem szennyezi be a dicső római vért?

— A német nem ellensége a rómainak.

— Persze nem. Nagyon édes emlékek fűzhetik a római nőt a germánhoz, mely faj tekerte ki a nyugotromai birodalom nyakát; e traditio okvetlenül megszenteli e frigyvet.

— Nyilik az ajtó, belép az állítólagos menyasszony-hagyaték és a menyasszony hirtében álló unokahagud. Mind a kettő csupa poudre, mási, virág, ecizozma. Rövid társal-

Mindenki azt tartja rólunk: ügyvéd nemzet vagyunk! És csodálatos, hogy ezen kétoldalú sértésnek kölcsönös jogi természetét, a kölcsönös elégtételadásnak nemcsak jogosságát, de elmaradhatatlan szükségességét nem akarjuk megérteni. Nem akarjuk megérteni, hogy ez a kölcsönös elégtételadás, amint hogy nem túrt halasztást az egyik részről, ugy nem túrt halasztást a másik részről, és hogy mindkét fél érületét tekintetbe kellett venni. A megvárakoztatás amott, éppen oly rossz vért szült volna, mint szült volna nálunk, s amely nyílt volt itt, éppen oly nyíltságot követelt ott, nehogy a megfélemlítésnek látszata értékét vegye, s a hadseregnek való elégtételadásnak titokzatos szinete megsértse a hadsereg önértéket. Mert meggyezendő, hogy itt az elégtétel az egész hadsereget illette.

Amidőn tehát a hadsereg szellemét teszszük bírálatunk tárgyává, ne feledjük el saját magunk megbírálatát, s a magától fellángoló nemzeti közérületnek, a mesterségesen felkorbácsolt közérülettel való megkülönböztetését is. Ne csak azt az embert tartsuk hazafinak, ki a következék ményekkel nem gondolva, folyton az igaztáson töri fejét, hanem azt is, ki aggodva látja a következék ményeknek állami életünkre nézve veszélyes alakulását, s honfitársait higgadt mérsékletre, nem szenvedélyes, de hazafias gondolkodásra kéri.

Forradalomtól nem félünk, a körülmények a forradalomnak a mai időkre nézve legalább, minden lehetőségét kizárják: hanem félünk egy oly meghasonlástól, melynek szomorú következményeit kikerülnünk nem lehetne. Félnünk a hírok tufeszítésétől, s egyáltalában nem tartjuk megegyeztetetőknek a józan észszel, hogy folyton a legérzékenyebb idegszálakat igazassuk.

Daczára annak, hogy meg akarjuk adni a hadseregnek, ami a hadseregé, hibátlanok semmiféle emberi testület nem állítunk, de a béke malasztjának legáldásosabb hatása mindig abban rejlik, ha az egymás hibája iránt elnézők tudunk lenni. Nem képzelhetünk pedig, hogy birodalom hadsereg nélkül létezhesen, s látva a példát, hogy a hadsereg minden államnak dé-

gás után Károly ajánlotta magát, néjje kikisérés közben kérdi:

— Hogyan tetszik apád hagyatéka?

— Oh szent római egyszerűség!

Erre a nagyöne haraggal csapta be az unokaes után az ajtó.

VII.

Néhány nap mulva Hazafyek között is ily természetű párbeszéd folyt két szívjóvendő boldogsága érdekében.

— Anyjuk! Kérő van a háznál!

— Nem újság előttem!

— Hát már neked is szolt? Csodálom bátorságát!

— Olyan derék salon-ember nem egyhamar jó zavarba, még az ilyen kényes kérés előadásánál sem.

— Nem értem gyors véleményváltozódodat. Még a mult heten fajnőknak tartottad. Hja! az ügyvédi diploma még salonjártasságot is ad az asszonyok szemében az embernek. Akkor még én is egyengetem magamat.

— Micsoda ügyvédi diploma? Semmi ivadéka sem foglalkozott patvarokdással.

— Hát te nem Krassován Károlyt érted?

— No még csak az kellene, hogy annak az oláhnak adjam a leányomat!

— Ez aztán az asszonyi felfogás! Ne feledd, hogy polgort ország a hazánk. Biztonsága csak akkor szilárd, ha a nem magyar elemeket vérségi kötelék, családi és vagyoni érdek fűzi hozzánk.

— Nem akarom leányomat politikai áldozatnak tudni!

— Hogy áldozat-e, azt ő van hivata eldönteni. A te jogaidat sohasem akartam kétségbevonni. A férjhezmeneteli idő-és kérdésnek önállóvá kell a leányt tenni. Itt megszűnik a vak engedelmesség. Saját boldogságának megalapításához nem szabad a saját hozzájárulását megtiltanunk. Nevezd meg te a nálad, s én megnevezem Saroltának a nálad jelentkezett kérés. S a kibe jobban vonzódik, annak adja a kezét.

— Már édes apjuk — az apám alispán,

delgetett gyermeke, mert arra minden államnak megvan a maga oka: éppen nem tartjuk a hazafiság feladatának, hogy a hadsereggel s ama körökkel, melyek jó akarata vagy elkeseredése hazánk boldogulására nézve közönyös nem lehet, folytonosan kötekedjünk. Már pedig tenni, hogy a sajtó egy része ezt a kötekedést mindinkább acuttá, élesebbé igyekszik tenni, s mert Tiszát megbuktatni más uton lehetségesnek nem tartja, a hadsereg ügyét folyton a pártpolitika ba igyekszik vonni, és a nemzet felizgatható közérületét eszközül felhasználni. Semmi se lenne pedig veszélyesebb államunkra nézve, mint az eféle politika inaugurálása, melyet aztán minden ellenzék elővenne, s oda terelhetné a dolgot, hogy nemzet és hadsereg elkeseredettebb ellenfele lenne egymásnak, mint a külső ellenségnek.

Hogy pedig bebizonyítsuk, hogy a nemzet és hadsereg, nemzet és a legfelsőbb körök között szított feszültség és harcz mily kihatással lehet a további politikai kérdésre, az erre vonatkozó és szükséges illusztrációt megadjuk a következő sorokban.

A sajtó és a hadgyakorlatok. A közös hadügyminiszter — a mint a „Bud. Corr.” értesül — elhatározta, hogy eltérőleg az eddigi, évek hosszu során át követett eljárásától, ezután az ő felsége és a meghívott külföldi tisztiek jelenlétében megtartandó ősi nagy hadgyakorlatokra újságirással hivataloszerűen foglalkozó újságiró többé nem fog bocsáttatni, illetve a hadgyakorlat fővezénylete mellé többé újságiró nem fog beosztani, ugy, hogy sem a magyar, sem az osztrák sajtó nem lesz többé ugy, mint eddig volt, a hadgyakorlat fővezénylete mellett autorisált újságiró által képviselve. A hadgyakorlatok lefolyásáról szoló tudósításokkal egy a hadügyminiszter által ezen célra már kirendelt s kizárólag katonák által álló sajtóroda fog megbízni. Ennek idején, háboru esetében szintén kizárólag ezen eredetű lesz hivatal, hogy az egész sajtót hadi tudósításokkal ellássa.

Apponyi új Pál-fordulása.
Arad, július 27.

A mérsékelt ellenzék lapjai a napokban azt hirdették, hogy az új országos főhadparancsnokkal szemben azért viselkednek olyan tartózkodó módon, mert Apponyi személyes barátság fűzi Pejacevich grófhöz.

Erre a kijelentésre nem volt ugyan a

őregapám consiliarius, bátyám miniszteri tanácsos . . .

— Férjed pedig egyszerű ügyvéd. Leányunknak sem fog szegényére válni, ha ügyvédné lesz. Engem sem a gölya költött. Nemes vagyok, mint az ország első zászlósa. Ha volt elég hátorságunk a kor haladó szellemének, a humanitásnak és az emberiség végeztéljához, az egyenlőséghez való közlekedésre: az erős lélek kitartásával kell ahhoz ragaszkodnunk. Magunkat tennők nevetésségé, hogy az önként letett előjogokra való büszkeségből hagynok magunkat nemzeti és egyéni boldogságunk utjáról leüttenni.

— Akármint beszélés, leányomat nem adom egy oláh után.

— Ne erőszakolj ki belőlem ismét morális predicatiót. A szűknek e tekintetben tanácsolnók szabad ugyan, de dönteni nem. Azért hagyjuk ezt a tárgyat. Ki a másik kéri?

— Alfons Strohheim, Ritter von Falkenau; gazdag, előkelő, ősnemes, kedves, szeretetreméltó férfiú és nagy jövőjű katonatiszt.

— Ne dicsérd ugy agyba-főbe, hiszen ismerem, de azt is tudom, hogy a multkor is a padlóra kellett előnéznie Saroltát, midőn a vitez urnak kardja a portámon megszorított.

— Egy ifju leányka falusias szerénysége még nem bizonyíték e frigy ellen. Hiszen oly kedves, derék ember . . .

— És egyenesen Arpáddal jött be.

— Ne élcszkesdjél, Jób. Igaz, hogy külföldi, de nemes, gazdag.

— Látod, édes Mariskám, te még kicsinyesebb célznak rendezel alá leányunk boldogságát. Azt mondod, hogy jelölted gazdag — az én jelöltem is azzá lehet, mert szorgalmas és tehetséges ifju. Én nem azt keresem, hogy gazdag legyen gyermekem, hanem, hogy boldog legyen.

— Ez már megint politikai hazasságot jelent.

— Ha te kifogásoltad az én jelöltemet, miért ne viszonzozám? Én leányomat a boldogság szerény fészkében elégedettebbnek kép-

Az „ARADI KÖZLÖNY” tározója

(Július 28.)

Magyar cosmopoliták.
— Az „Aradi Közlöny” eredeti novellája. —
Írta: Kádár Lajos.
(2-dik folytatás.)

VI.

Krassován Károlynak Vegyészváralján csak egyetlen rokona van, az is meglehetősen távoli, — a bálbán már látott — Krassováné. Főlkereste e rokonát.

Mikor az ember boldog, siet főlkeresni azokat, akikről fel van jogosítva azt tetelezni föl, hogy örülnek boldogságának. Pedig nagy rossz helyen járt itt e tekintetben.

— Isten hozott Coriolán!

— Csókolom kezedet néném! Azonban kérlek, ne csinálj belőlem római renegátot! — Hof voltál, hogy olyan régen nem láttalak?

— Nem tudod néném? Pesten voltam négy héti, ügyvédi vizsgálatot tenni — tül is vagyok rajta, mégpedig kitünő eredménnyel, — veté utána önértéked.

— Szívemből örvendek. De a diploma még nem praxis. Mit teszel ezután?

— Ügyvédi irodát nyitok.

— De ahhoz pénz is kell, melylyel tudtommal, nem rendelkezel.

— Áldottlelkü prínczipálimos magára váltalta az első kiadásokat, melyet kedvező perfolym mellett könnyen visszafizethetek minél előbb.

— Soh'se fizesd! Hazafy olyan derék ember, hogy a visszafizetés helyett még ráadás is ad — a leányát.

— Néném! Erről a férfitúról és családjáról vagy tisztelettel beszélj, vagy hallgass rájuk. Nem szorult az arra, hogy leányát valakinek nyakába varrja. Sarolta pedig olyan leány, kinek nem kell férjét vadászni, mert a legtekintetesebb férfi sem méltó reá, hogy csak az árnyékát is megcsókolja.

— Fíd! te szerelmes vagy belé!

mérsékelt ellenzék gyengéjén kívül senkinek szüksége, s az csupán arra valónak tetszik, hogy maszkirozásokra vele Apponyinak egy újabb Pál-fordulása, mely ezuttal őt az úgynevezett „katonai körök” kedvezenczévé volna hivatva tenni.

Mi előre is kijelentjük, hogy ebben nem látunk semmi rendkívülit és csak érinteni kívánjuk ezt a fordulatot az alábbiakban — egy kis világság kedvéért, hogy tisztán látszassék az a „személyes barátság” ugy. ahogy van.

Rég megszoktuk már Apponyitól, hogy mint Tiszának engesztelhetlen ellensége, annak érdemeit és államférfini képességeit minden kínálkozó alkalommal kétségbevonni iparkodik, arra azonban ennek dacára sem voltunk elkészülve, hogy csupán személyes ellenszemből előbbi álláspontját megváltoztassa, azon pártra áll, melynek ellensúlyozására saját közreműködését csak a minap ajánlotta föl, s melynek ellenében (persze csupa logikából) Tisza eljárását ma is elégtelennek sőt gyávának lenni állítja.

Apponyi szerint Tisza Magyarországot egyik vereségből a másikba vezette, s hogy az egész Janszki-ügyben se Edelsheim-Gyulay báró, se a közös hadsereg, se a misteriosus udvari camarilla nem okozta a szerencsétlen sorsot, hanem egyedül Tisza, ki, hogy megmentse tárcáját, földúlotta Magyarországot.

No lám, mennyire viszi a vak ellenzékesség még Apponyit is, ki pedig saját államférfini képessége iránt igen nagy hiszékenységgel él! Tehát Tisza volna az oka annak, hogy Janszki megkoszorúzza a Hentzi sírját, Tisza az oka, hogy Edelsheim-Gyulay báró visszalépni bátorodott Janszki kihívó viselkedését, Tisza az oka, hogy ezért Edelsheim nyugdíjaztatott, s végre Tisza volna az oka annak is, hogy az a misteriosus camarilla ismét életelt ad magáról azzal, hogy büntetésben részesíteti a magyarok kedveltjét, s előmozdításban Janszkit. Még csak az hiányzik a várból, hogy Tisza megengedte az utcai demonstrációt, amire persze hogy sem engedély nem kértett, sem nem adott, megengedte az utcai tüntetések elnyomását, s a fölzagott közvéleményt nem engedte odáig fajulni, hogy vér folyjon az utcákon, városokon, s a nemzet egyesek meggondolatlan ténykedése folytán szembeállítsák a koronával.

Ha mindezek megtörténtek volna, akkor persze, hogy némelyeknek inyére való lett volna a dolog, de abban biztosak vagyunk, hogy Apponyi támadása akkor meg ezen oldalról történt volna meg: mert hát hiába, neki ok és ürügy kell mindenáron, hogy Tiszába beleköthessen, hogy neki zavarokat támaszson, mely zavarok közt saját jövőjét előkészítse.

Apponyi ama mesterfogása, hogy jelenben a közös hadsereg eszméjének pártolójaként lép föl s védelmébe veszi a hadsereget Tiszával szemben, alig vezethető egyébre viszza, mint hogy ömlengéseivel magára akarja annak a camarillának és katonai pártnak a figyelmét vonni, melyet e pillanatban a magyar közvélemény fölött uralónak talál, hogy így ezáltal lejárassa fent Tiszát, magának pedig magasabb protectorokat szerezzen. Szerencsére azonban süket-fülekre talált odafent, itt pedig azt a kis befolyást is kockára vetette, melylyel eddig pártja fölött rendelkezett.

Apponyi eddigi minden tettet a hazafiaság színezetével vonta be, mostani tény-

zelem, mint a fényes, zsinóros uniformis után vándorolni a bagázsias szekereken.

— Ma már vasutban utaznak a katonák is.

— Kivált Besznijában s talán vissza se térne onnan gyermekünk elve. De vizsgáljuk a dolgot más oldaláról is. (Csodálom, hogy tapasztalt élelétáradat kikerült azon közszójon forgó hír, hogy Strohheim völegény.)

— Az olyan híresztelt vagy károskált völegénység lehet. Osmereim Krassovánál, azért nem is akarok vele semmiféle rokonságba kererndeni.

— Ismétellen kijelentem, hogy Sarolta választása dönt.

(Folyt. köv.)

A feltalálhatlanok.

— Regény. —

Írta: **Pernett Frigyes.**

XXV.

Éjfél-látogatás.

(56-ik folytatás.)

„Bizonyosan, annál inkább, mert a tornácra vezető ajtó folyton nyitva volt. Ezenkívül kézzel előbb, csábítva a phantasztikus felhőzet által, kijelent a tornácra, hogy az égboltozatot szemléljem és friss levegőt szvjak.”

„Es semmi feltűnőt sem vett észre?”

„Az urak megérkeztek előtt semmit.”

„Ez csaknem megfoghatatlan! A szökevény egész ideig szemünk előtt volt és itt egyszer eltűnt. A kertjén kívül álló fán egy letörött ág látszik. A gazember nyilván ezen fag segélyével ugrotta át a kerítést. Talán még mindig valahol a kertben rejtőzik.”

„Szabad tudnom, miről van szó?”

„Betörést kíséreltek meg báró Goldstein nyári lakába.”

„Betörést? Tehát többen voltak?”

„Az nem tudom, én csak egyet láttam. Ez egy férfi volt, a ki, éppen mikor a körjáratot végeztem, a belülről kinyitott hátsó kerthajtócskán kilépett.”

kedése aztán, melyet saját pártja is kétkedve fogad, elég bizonyítékot szolgáltat arra nézve, hogy nála nagyobb szerepet játszik az ambíció és szereplési vágy, mint az igazi hazafias aggodalom, mert ha tetteinek rugóját ez képezné, nem vetné magát minduntalan új meg új áramlatok után, melyekről egy-egy pillanatban személyes terveinek sikereit várja.

Külföld.

Orosz-francia sympathiák. A Chanzy-szobor leleplezésénél Nouartban tartott beszédük közül — tudvaleg — egyik sem tekintett politikai enuntióknak. Hogy Fredericks tábornok a párisi orosz nagykövetség katonai attachéja, szintén megjelent a leleplezési ünnepélyen s ott néhány rokonszenves szót szentelt a vitéz tábornok emlékének, ki évekig képviselte a francia köztársaságot az orosz udvarnál, azt mindenki igen természetesen találta, a ki egy egyszerű udvariassági tényben nem lát mindjárt politikai conjuncturákra alkalmas anyagot. Egyszerűen tudomásul vette ezt a német, az osztrák s a magyar sajtó, s egyiknek sem jutott eszébe Fredericks tábornok speechében valami világrendítő dolgot látni, arról nem is szólva, hogy e teljesen localis érdekű eseményben nehez bonyodalmak előjötték szemlélték volna. S a mit e három hírlapíródalom nem vett észre, azt észre akarja venni a francia és az orosz sajtó. A pétervári lapok a nouart-i symposionban egy orosz-francia szövetség előrevetett árnyékát látják. „Que les généraux français qui veulent gagner le bâton de Maréchal de France aillent le chercher au delà du Rhin”, magyarul mondva: „Azok a francia tábornokok, kik a marsallbotot ohajjják elnyerni, keressék azt a Rajna túlsó partján.” Ezt a tapintatlan modást vették a Chanzy-émlék talapatára, megfedkezve róla, hogy szegény Chanzy maga sem találta meg a maga marsallbotját. A nouart-i ünnep tehát a revanche ünnepe volt s azért Fredericks tábornok bátran el is maradhatott volna onnan. Az orosz sajtó ugyan fennhangoztatja: mily ádvös volna egy francia-orosz szövetség. Franciaország nyugaton, Oroszország keleten igazi külső utba szoríthatná Közép-Európát De az orosz sajtó még tovább megy. Figyelmezteti Németországot, hogy ne tartsa meg a szövetséget velünk, kik közvetlen segítséget keresünk, de forduljunk Oroszország felé, mely elégerős, hogy a saját lábán járjon. Mily naiv szózat. Mi hát az európai béke legfőbb biztosítéka? Bizonyára a mi monarchiánk szövetsége Németországgal. S mi az egyetlen veszedelme a béke maradáságának? Oroszország magatartása a keleti kérdésben. Ezért szükséges tehát e szövetség s ezért kellemetlen az orosz politikuskokra nézve.

Mindezenre csodálkozasha ejti az embert, hogy éppen Oroszországból — mely tudvaleg nem paradicsoma a szabad intézményeknek — jó az ilyen hang.

Az új angol kormány. A „Times” szerint Salisbury Hartington megkínálta a kormányelnökséggel. Hartington azonban ezt határozottan visszautasította mindamellét megígérte, hogy pártbívei Salisbury támogatni fogják. Hírlik, hogy Hartington külön is megígérte Salisbury-nak, hogy támogatni fogja az irpolitikákat, az alati a föltétel alatt, ha Irországra vonatkozólag nem terjesztetik a parlament elé oly törvényjavaslat, melyet Hartington már előbb helyben nem hagyott.

Legújabb posta.

— A bolgár fejedelem az angol királynőnél. A párisi „Gaulois” jelenti, hogy a bolgár fejedelem a jövő hónapban meglátogatja az angol királynőt Osborneban, hogy átvegye a térdszalagrendet.

— A küssingeni találkozás. Egyik würtzburgi lapban megjelent bécsi levelben

„Honnan tudta, hogy tolvaj?”

„Mert nem állt meg, mikor rákiáltottam.”

„Elfutott?”

„Egy csomagot dobott el magától és lábában keresett menekvését. A kis erdő rögtön elfodta szemem előtt. De mikor végre a mezőre kijött, golyót küldtem utána. Fájdalom ellibáztam őt!”

„Ez volt hát a durranás, melyet hallottam! Es tovább?”

„Egy pár bátor ember csoportosult körülöttem: segítettek az üldözésben. Most engedélyt kell kérnem, hogy a kertet pontosan átkutathassam.”

„Kérem: szívesen rendelkezésére bocsátom, a mire szüksége van. Néhány lámpa akad: itt van az enyém.”

Az ügyvéd egy csinos kézi lámpát gyujtott meg és átadta a csendőrnök.

„Még egyszer kérdeznem kell az ügyvéd urat,” szolt a csendőr, „hogy előbbi nyilatkozata teljesen megfelel-e a valóságnak. Ellenkező esetben súlyos felelősséget vonna magára, miután itt kétségkívül büntény forog szobán!”

„Ez körülmény, melynek én, a jogász, kellő tudtával bírok,” viszonzá Agoston lehelőleg határozott hangon. „Egyébként szabadságában áll összes szobáimat átkutatni.”

„Ez nem szükséges, mintán az ön tudta nélkül senki sem meletett be. Mi van a szoba alatt?”

„Szerkámara. Kulesát majd eselédém átadják önnek.”

„Köszönöm ügyvéd ur. Tehát előre: kutasassuk!”

Időközben a házfelügyelő is előkerült, a ki már kissé jobban volt értesülve. A lövés sok embert felriasztott: néhányval a csendőr közölte az eseményt és ezek sziettek a Goldstein-nyaraló felé.

Mindenki csodálkozott, hogy a kutya nem ugatott: egy hatalmas, rendkívül eber állat, mely különben minden gyanus neszre rögtön zajt csapott. A talány meg lett fejtve — a ház hiú öre duglötten fektült a kertben.

Később egy pár darabka húst találtak,

irják a következőket: Kálmány gróf osztrák-magyar külügyminiszter Aercntal osztrák-kisérletében e hó 22-én reggel érkezett Küssingbe és azonnal a fürdő használatára véget ott időző Bismarck herceg látogatására sietett. A két diplomata a birodalmi kancellár lakosztályában kezdte meg tanácskozásait. Kétségtelen, hogy a magas politikának igen fontos és komoly ügyeiről van szó és azért e találkozásnak ugy ítélt, mint Németországban nagy jelentőséget tulajdonítanak. Hogy a diplomaták mily kérdések fölött fognak tanácskozni, az természetesen nem jut nyilvánosságra, de ki lehet találni. Az osztrák-magyar és német szövetség, mely évek óta oly előnyösnek bizonyult mindkét államra és lényegesen hozzájárult az európai béke fenntartásához, legalább ami az írásbeli megállapodásokot illeti, vége felé közeledik és így természetes, hogy megújítását illetőleg beható tanácskozások folynak, annyival is inkább, mivel a keleti kérdést illető politikai constellatiók is lényegesen megváltoztak. Sikerült ugyan a török-örög háborút megakadályozni, de e helyett más és sokkal veszélyesebb gyújtóanyag támadt. Oroszország a batumiki-kötő elzárása által megsértette a berlini szerződést. Oroszországban nagy animozitás uralkodik Sándor bolgár fejedelem iránt, az orosz kormány igen különös viszonyba akar lépni Romániával, Szerbia és Montenegró közt újabban feszültség állott be, mindezek oly tények, melyek a politikai láthatár sötét pontjai és bizonyára megbeszélés tárgyát képeztek a küssingeni találkozás is. Kétségtelen, hogy ezáltal az osztrák-magyar és német szövetség megújított Küssingben: ezt mindkét állam lakossága várja és örömmel üdvözi. Az újabb kor történetében nem egyhamar lehetne akadni még egy olyan szövetségre, mely iránt oly általános és meleg rokonszerv nyilvánulna, mint Ausztria-Magyarország és Németország természetzerű szövetsége iránt. Ha Ausztria-Magyarországban melyre ható differenciák is állanak fenn a különböző nemzetiségek között, ebben a kérdésben teljes egyetértés és összhangzat uralkodik. Németek, szlávok és magyarok a béke leghevesesebb zálogait és áldásos hatású politikai tény látják e szövetségben. Igen jellemző az is, hogy a két államférfiu találkozás a meg előzi a birodalmi kancellár találkozását Giers orosz külügyminiszterrel. A bécsi és berlini cabinetek tehát teljes megállapodásra jutottak, mellet Bismarck a pétervári cabinettel érintkezésbe lépett. Figyelembe veendő az is, hogy midőn Giers és Bismarck találkoznai fognak, az osztrák-magyar uralkodó fővere, Károly Lajos főherceg, Pétervárra utazik. Hihetőleg ennek az utnak szintén megvan a politikai jelentősége.

TÁVIRATOK.

— A Radetzky-émlék ügye. —

Budapest, jul. 27. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) A honvédelmi miniszternek a Radetzky-émlék ügyében a parancsnokokhoz intézett kibeosztányára a következő szavakkal végződik: „Alig szükséges megemlítenem, hogy itt csak önkényes gyűjtésekről lehet szó, miért is minden szolgálati befolyást a tisztek szabad elhatározására kizártnak ohajtok.” — Ez a passus nines meg a „Budapesti Hírlap” által közölt szövegben.

— Alaptalan cholera-hírek. —

Budapest, jul. 27. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Az a hír, hogy itt cholera-esetek fordultak volna elő, teljesen alaptalan.

— Orosz készülődések. —

Budapest, jul. 27. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Orosz-Lengyelországban a szabadágosok és tartalékosok utasítottak, hogy jelenlegi tartózkodási helyüket el ne hagyják a végböl, hogy németi értesítés esetén hús óra alatt rendes gyűlékezési helyükön megjelenhessenek.

Az „Aradi Közlöny” előfizetési feltételei:

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 frt — kr
Félévre	6 — —
Negyedévre	3 — —
Egy hóra	1 — —

Vidékre postai szétküldéssel:

Egy egész évre	11 frt — kr
Félévre	7 — —
Negyedévre	3 — 50
Egy hóra	1 — 20

Az előfizetési pénzeket kérjük e hó végéig az alólított kiadóhivatalhoz ezimezve beküldeni.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Arad, 1886. évi júliushóban

Az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala.

NAPTÁR.

Julius 28. Szerda. Róm. cath. napt. Ince p. Győző. Prot. napt. Pentec. — Görög-orosz napt. (Julius 16.) Athenogén. — Nap kel 4 ó. 32 p., nyug. 7 ó. 40 perc.

Augusztus 10. Arad megye renkivüli közgyűlése.

HIREK.

— Arad és Vidéke. —

— Főtisztelendő Jánossy Dömjén — minorita-rendfőnök. A magyarországi minorita-rend kormánytanácsa tegnap délelőtt ült össze Miskolcon, hogy a rendnek új provinzialist választson. A választás reánk, aradiakra nézve örvendetes meglepetést szerzett, amennyiben a leköszönt rendfőnök helyére a kormánytanács — mint lapunk azt egy miskolezi távirat értesíti — Jánossy Dömjén aradi plebánus-helynököt választotta meg rendfőnökké. Ugy hiszszük, hogy velünk együtt Arad város közönsége osztatlan örömmel fogadja a hírt, mely Jánossy Dömjén plebánus-helynök ur megérdemelt kitüntetését constátálja. Az új rendfőnökben a magyarországi minorita-rend olyan provinzialist nyert, ki fontos és nehéz állását bizonyára az ő ismert s fáradhatlan buzgalomával fogja viselni és a rend tagjainak szeretettel és tisztelt atyai feje lesz. — Jánossy Dömjén rendfőnök ur, mely a néhány nap mulva tér vissza Aradra s addig Miskolcon marad, hol a hátralévő házfőnöki és más állások betöltésének kérdései tartják vissza.

— Arad megye állandó választmánya a legközelebb tartandó rendkívüli közgyűlés napirendjére tűzött nyáradarok előkészítő tárgyalása végett f. é. augusztus hó 4-én d. e. 10 órakor ülést fog tartani.

— Hets János temetése. Tegnap délután adták át az örök nyugalomnak azt az oly sokáig fáradhatlan testet, a melyre végre megies csak rátehető kezét az enyveszet. Elhunlt ös, mint annyian, kiket örökké élő nagy eszmék hevitettek. Az eszme az megmarad, él, átszáll nemzedékről-nemzedékre, hogy bevilágítsa a sötét utat, de a hüvely, a por, mely az eszmet magában viseli, elpusztul, összeomlik, mert ez a rendelkezés. Kötelessége

agy azt is megkérdezték, hogy a szökevény nem ment-e arra. A tagadó válasz után az üldözők folytatták utjukat a magaslakot felé, a melyekre jutást az üldözött ezen, vagy a hátsó oldalon megkísérelhethe.

Ha a tolvaj a terjedelmes kertek valamelyikében már nem bujdoskolt, a vadászati meglehetősen sikertelenné látszott. Ezt tudták valamennyien és ezért azon igyekeztek, hogy visszavonulási vonalát lehető távolságban elvágják és megszállják azon helyeket, honnét az egymást keresztező utak és az országot szemmel láthatóok voltak.

Eközben a Frank-féle nyaraló kertjét a legszorgosabban átkutatták, de a száraz talajba a lábnyomok nem nyomódhattak be és az égbolt időnkénti elborulása megnehezítette a kutatást.

„Elvesztetgöttük az időt,” vélte felesővála a csendőr, „ugy látszik mégis, hogy hamis nyomot követünk. Jó lenne, ha a házfelügyelő, a ki a kert minden zugát ismeri, az éjet a szabadban töltene; hátha talán még is valami támpontot felfedez.”

„Ez iránt intézkedhetem és magam is megosztom vele az örködést,” viszonzá az ügyvéd, a kinek nagyon kapóra jött, hogy a hivatal vendégelőköt lehető gyorsan szabaduljon. „Ami részünkről lehet, azt bizonyára meg fogjuk tenni.”

Agoston mindenekelőtt megnyugtatta a két nőt, a kiket a zaj agyunkból kiszavart: biztosította őket, hogy egyáltalán nines mitől tartani és kérte, hogy aludjanak tovább. O maga egyideig meg örkődik, de aztán szintén fölkeresi nyughelyét.

Az aggodóké számos kifozása után az ügyvéd végre megszabadult: a lakosztályból a vendégszobába vezető ajtót bezárta és a vaslépcsőn a kertbe ment, látszólag, hogy az örködést teljesítse.

Egy órával később a fáradt házfelügyelő egy illatos bokorban aludta az igazak álmat, Frank pedig visszavonult szobájába és bereteszte a tornácra nyitott ajtót. A roppant igaztosság elúzte a farsádság minden nyomat: Agoston elég erőnek erozte magát, hogy a keseri poharat fenéki kirútsze.

tovább terjeszteni ez áldásos magot, lángra lobbantani a parányi szikrát, — aztán elmulhat. A melyik ezt megteszi, az megette kötelességét és jutalma a megérdemelt nyugalom. O egy volt bizonyára azok közül, a kik feltegették az emberi hivatást. Hogy a hátramaradtak is megértették őt, hogy tisztelték, szerettek és nagyrabecsülték, annak legvilágosabb jele az az ösztinte, meleg részvét, mely koporsóját körülvette. Ott volt minden elője azon szép koszorúnak, mely ellenállott egykor a rombolás hatalmának. A város egész intelligentiája megjelent a végtszertészen. — Többek között: Salacz polgármester, Urbányi főkapitány, Varjassy József, Varjassy Árpád, Kornay Károly, Institoris Kálmán, Párecz István, Párecz György, Sarlott Domokos, Pálffy és Virágh főmérnökök, Pekár Károly nézetvezető, Dániel László, Dániel Kálmán, Bund Henrik, Urbányi Béla, Simay István, Kunec Elek, Kovács János, a lapszerkesztők stb. A pap elmondotta a rövid imát a koporsó felett, mely után Lukácsy Lajos bucsuzott el a halottól a következő szép szavakkal:

„Tisztelt gyászgyülekezet! Kedves honvédbajtársaim! Ismét letört egy nagy azon fűről, melynek törzsét a magyar nemzet kiváló kegyelettel ápolja. Ismét kettészakadt egy láncszem, azon köztéről, mely Magyarország eszményi nagyságát őrizve övedzi! Es ismét — itt állunk ravatala előtt azon legjobbak egyikének, ki honfiai kötelességeinek mindvégig hiven és önzestelenül teljesített tudatában hajlíthatá le fejét az örök nyugalomnak. Szomorú, — nagyon szomorú feladat teljesítésében emelek szót e helyről főleg önközök kedves honvéd bajtársaim, — kiknek nevében, — végső „Istenhözadót” mondok azon egyetlen elnöknek, — ki lelki és testi erejének teljes odaadásával szolgálta a segélyre szorult honvédek ügyét. — Es szomorú e feladatom még azért is, — mert az önöknek nemrég év óta nagyon megritkult sorain áttekintve, akaratlanul is eszembe jut, — az elhunyt egyetli elnök által oly gyakran hangoztatott mondata: „Fogyunk, pusztulunk!” Igen kedves bajtársak, olyannira fogjunk és pusztuljunk, — hogy egy rövid évtized lejártával már oly ritka lesz a 48-as korbeli honvéd, mint a fehér hólló; s egy még további évtized után, az elhaló utolsó honvéddel sirba száll Magyarország egy nagy korszakának utolsó ó maradványa is. Nekünk azonban kedves bajtársak, kiknek a végzet hatalma még ideig-óraig kegyelmet adott, — kell, hogy az egymás iránti tisztelt képezzé erényeink egyikét: s ennek tanuságul, az aradi honvédegyület nevében, ennek tisztelte jelöl, letesszem koporsódra Hets János szeretett bajtársam ezen koszorút, — félebe azon katonai érdemkoszorúnak, melyet a magyar nemzet elismerése már melledre tűzött. Legyen áldott emlékezeted, s emléked fölélesztése buzdítsa az önzestelen és feláldozó hazaszeretetre az ifjabb nemzedéket! Nyugodjanak békével hauerid!”

Ekkor megindult a menet, élén az agg honvédekkel, kik után a szebbnél-szebb koszorukkal megterhelt gyászszékér vonult. — A honvédek menházánál megállottak újra és itt Jankai József szavallta el hatasos költeményét, melyet ide írtunk:

Honvéd bajtársam ravatalánál.

Borul az ég a szép magyar határon, Szabadság napja alkonyatra száll. Eső karom porod fölött kitérom: Pólistenek közt te is ott valál. Rabszolgágnak rémes éjszakáján, A honfiasnak légy egy csillag! Hogy itt a gyászos Golgothának táján Ne legyen oly sötét az éjszaka!

Világosítsd meg lelked szagával A Golgothának ridég mezejét, Hogy a ki ide kegyelre jár majd: Ne zúzza kőbe borongó fért. — Szabadság hőse! menj a nagy Hadírhoz! Ugyia diestelen itt a földi lét, Mely e házra — a népre borít hoz, Szabadságát tördelve szerte-szét.

Halk léptekkel ment a szobába, a hol Katego be volt zárva és kiszabadította. Minden ablaktábla jól be volt csukva, úgy hogy fény sugar a szabadba nem hatolhatott; a házban mindenki meg volt nyugtatva és aludt, így tehát a meglepetés veszélyétől nem lehetett tartani.

Katego kitértorgott buvhelyéből. Az ijedelem és a leveghőny nagyon leveték lábáról: halotthalvány volt, zemei kidülledtek úregekiből és fogai hallhatólag vacogtak.

„Kövessen,” parancsola az ügyvéd és lassan előre ment szobájába. „Itt azt hiszem, hogy a legbátorságosabban vagyunk.”

Frank kissé lecsavarta a lámpát. Katego kimerülten rogyott egy székre.

„Vizet!” hörögte, „vizet!”

„Ágoston egy pohár vizet nyujtott neki. „Köszönöm!” hebegte a nyomorult földültlen.

„Most beszéljen,” folytatá az ügyvéd. „Bár tudom, hogy talán egy gyilkosnak nyujtottam menedéket...”

„Schaller meghalt?” szolt rémlúten Katego.

„Ah — hát beismeri!”

„Miért nem?” eszófolódott Ede, utálatos kislerlet tevén a nevetésre. „Hiszen öntől nines mit félnem.”

„Ez oly biztos tudja?”

„Egészen biztosan!” Az önnél látott kép és nem kevésbé llinggel való összeköttetésem megvéd engem.”

„Milyen természetű ez összeköttetés?”

„Hát ön ezt nem tudná?” gnyoldótt Katego. „On, a csodálatos bankár legbizalmasabb barátja? Nagy ostobaság lenne ezt elhinni!”

„Miért kérdeznék olyat, a mit tudok?”

„A felelet nagyon könnyű! Meg akarja őrizni a látszatot.”

„Micsoda látszatot?”

„A legközelebbes ártatlanságát!”

Az ügyvéd arca elszélt: a harag vil-lama cikázott szeméből.

(Folyt. köv.)

Bajtársaink megfűtötték a szívet.
Mint rongyos felhő — könyvet hint reád.
Melyet a lélek általánosan.
Szabadság-erőt itten így szavak.
Hajlított reánk a remény szírványát,
Hogy átélve a közelgő vihárt,
Kik új hazáért: az eget oltaják!
Csak a hazáért fogunk halni majd!

Nem halsz te meg, csak égbe szálla lelked,
Hisz féltetnek halhatatlanok!
Az örökletnek szép honát fölletted:
A honvéd név örökre el, ragyog.
A hontaknak is lidércnyomása —
Mint éji láng — elenyész hirtelen.
Csak a szabadság sugarát meglátta,
Amely a földön itt, ott megjelen.

Szerette bajtárs! menj, mi elbocsátunk!
Menj, üdvözöld a Hadúr táborát!
Honvéd válál, jó honf. hát megaldunk.
S a földbe tesszük szívednek porát,
Hogy kikéltör virágot teremjen.
Szabadságnak viráját szőria ránk,
S a késő kor majd hálalattal reobogjen:
Hogy általunk virult fel szép hazánk. —

Szerette bajtárs! menj, mi im megaldunk,
Menj, üdvözöld a Hadúr táborát!
Már nemokára mi is föltalálunk.
Úrítve e kor örömpoharát.
Rabszolgáságunk rémas éjszakáján
A honúságnak légy egy csillaga!
Hogy itt, a gyászos Golgotának táján
Ne légyen oly sötét az éjszaka!
Isten veled!

A temetőbe jérve még egy áldó imát mon-
dott a pap és ekkor leereszték a koporsót,
melyre mindenki dobtott egy-egy kis göröngy-
öt, avval az óhajással, hogy: „Legyen az
könyv nekik!”

Schonburg gr. tábornok tegnap este
Szegedről Aradra érkezett. Megérkezése az
Arad és vidékén tartandó hadgyakorlatokkal
áll kapcsolatban.

Miniszteri közönetnyilvánítás. A föll-
mívelési miniszter Boncz Sándor esanádi
megyés püspök urak azon hazafias áldozat-
készségeért, melylyel a csákokvai földmives-
iskola egy tanulójának ellátása céljából 3 évre
szóló alapítványt létesített, — ugyszintén
szeged De Castries, szül. báró Sina Iúgenia
urnoké, azon hazafias áldozatkészségeért, mely-
lyel a csákokvai földmivesiskola egy tanu-
lójának ellátása céljából 5 évre szóló alapít-
ványt létesített — köszönetét nyilvánította.

Honpolgári eskü letétele. Azon 14
esánót, kik meg a honpolgári esküt le nem
tették, f. é. augusztus hó 1-ére rendelték be
az alispáni hivatalhoz, az eskü letétele végett.

A városi menetgyűlés hivatalos
órái. A következő értesítést tettük: „Van szere-
nem a tekintetes szerkesztőség értesített,
hogy kir. igazgatóságunk a városi menetgyű-
lési iroda hivatalos óráit kö-
vetkezőleg állapította meg: hétköz-
nap d. e. 8-tól 12-ig, d. u. 2-től 6-ig, vasár-
és ünnepnapokon pedig d. e. 9-től 12-ig, s
végül karácsony, husvét és pünkösd ünnepek
első napján d. e. 10-től 12-ig.

Vingai zászlószelvény. Mint tudósít-
ónk írja, f. hó 25-én Vingán igen szép és
emelkedett hangulatu ünnepély folyt le. —
az ottani tüzölő egyesületnek zászlószelvénye,
A vendégek egy része már 21-én délután
érkezett meg, többek között az aradi új és új
tüzölőkörök zenével és dalárdával. 25-én reg-
gel érkezett a vendégek zöme, mintegy 7-
800 főre menő község. A pályaháznál a
vingai tüzölőkör fogadták az érkezőket a Rá-
kóczi-Induló hangjai mellett. A bemutatók
után a különböző egyletek harsogó zeneszó-
val vonultak a városfal eléjé térre, hol egyes
sorokban állottak fel. Nemsokára a mozsarak
dördülése ifj. Ormós Zsigmond alispán
megérkezését jelezte. Az 50 főből álló lande-
rium után rohogott az alispán négyese, melyben
ő kivül még Dezső Achim arvaszéki elnök
is volt. A vendégek Králitz Béla or-
szággyűlési képviselőhöz szállottak. Az alispán
átgözlökösés után a tüzölő-egységekhez
hajtatott és a főparancsnokokat magának be-
mutattatta. A zászlószelvényhez a felvonulási 10
órák történt, imponans menetben. Ekkor
megjelent a zászlóanya, Králitz Beláné
urölgy az alispán karján, követe 24 koszo-
rus-leánytól. A zászlóanya és az egyletek tisztika
közvetlen az oltár mellett helyezkedve
el, kezdetét vette az istentisztelet. Kikinday
Miklós főesperes pontifikálása és két
káplán segédkezése mellett, mely egész 11
óraig tartott. Ekkor előhozaták a zászló,
melybe az első szeged Kikinday Miklós fő-
esperes ur verte. Utána felidézítették a zászló-
anya által ajándékozott széles fehér szalag-
gal. Most kivonultak a templomból a szabad-
eg alatt felállított emelvényre és itt folytat-
ták a szeged beverését. A második szeged a
zászlóanya, a harmadikat id. Ormós Zsig-
mond, főispán ur megbizottja, a negyediket
ifj. Ormós Zsigmond alispán ur, az ötödiket
Králitz Béla ur verte be. Összesen 30
szeg letétele. Ezután Fischer Lajos
segédlelkész ur Szt-Flórián emlékére egy
emelkedett hangú beszédet tartott. Az ünne-
pélyesség után a zenekarok tisztelegtek a
zászlóanya előtt, ki őket igen szívesen fo-
gadta.

A 342 terítéki banquett délután egy
órák kezdődött a nagyvendéglő díszes nagy-
terében. Részt vettek: ifj. Ormós Zsig-
mond alispán, Kikinday Miklós főesperes,
Dezső Achim arvaszéki elnök, Krá-
litz Béla orsz. képviselő, Kovácsics
Gyula új-aradi és Cabdabo Ferencz vingai
szbirák, stb. A hölgyek részéről jelen
váltak: Králitz Beláné zászlóanya, Kova-
csics Gyuláné (Uj-Arad), Darabant
Jánosné (Vinga), Frohmann Odonné,
Karácsonyi Mártonné, Karácsonyi
Irma, Veres Róza, Sepsí Aranka
és Gizella, Robl Romanné, Miladinovits
Emma, Kovácsics Ella, öz. Pansz
Nándorné, a zászlóanya édes anyja,
Böhm Károlyné, Farago Istvánné, Krali-
cz Alma és Malvin urölgyek, stb. stb.

A toastok sorát Králitz Béla orsz.
képviseelő kezdette meg, éltetve a királyi esad-
lót; a másodikikat az alispán mondta a
zászlóanyára, majd Csérni ifj. Ormós alispá-
nra, Schaffer városi kapitányra és

vendégekre. Kikinday főesperes a tüzölő-
egyletre és az új zászlóra. Reimhölgyek
polgármester (holgár nyelvén) a vingai tüzölő-
egyletre. Terna jögo Caesar új-aradi
főparancsnok szintén az egyletre, Lőgy Iure
m-rezitalvai gyógyszerész Ormós főispánra.
Abramovits tüzölő-főparancsnok a koszosrus
hölgyekre mondottak toastot. Egy bolgár
földmives magyarul mondott toastot.
Éltetve a jelenlevő hölgyeket, kik az ünne-
pély fényét emelték. A toastírózó bolgár parasz-
t Hadzsia Milos-nak hívják. A banquett a leg-
kedélyesebb volt s tartott d. n. 4 óráig. Az
étkezés alatt az aradi új tüzölőkör zenekara
és egy aradi cigány-zenekar játszott: köze egy
pár szép dalt énekelt az aradi új tüzölőkör
álló énekkar, igen nagy szabattossággal. Éne-
kükért sürt tapsokat és éljenek arattak. Az
énekkar kiképzéséért és a szép előadásért
Kresz Ferenczet illeti a díszesert.

A banquett után d. n. fél 5 órák or
vendégek és a tüzölő-egyletek kivonultak a
vasuti indóház mellett levő esinosvárosi parkba,
hol népművelési és ünnepélyen részt
vettek a fentebb elcsorolt urölgyek és fő-
fiak s ezeken kívül még nagyon sok szép
hölgy. A megjelentek száma 3000-re te-
heltő. Dacára, hogy az ünnepély előtt a
park ellátott asztalok és padokkal, az ün-
nepély közben mintegy 50 padot és asztalt
szállítottak ki, mely azonban annyit volt mint
egy csepp a tengerben. A népművelési
résztvevő az egész Vinga városa. Igen érde-
völ nézni a bolgár asszonyok és férfiak tarka
nemzeti öltözeteit és tánczait.

Este 9 órakor vette kezdetét az igen esinosan
díszített nagyvendéglő teremben a táncze-
stély s a legnagyobb kedélyességgel tar-
tott kiválóság kivirradig. Egy líba volt csak,
az hogy tömve volt a terem s így nagy hű-
ség volt. Jelen voltak mondhatni a vidéki in-
telligencia hölgyei mind. Ha a jelenvöl höl-
gyek mind feljegyeztek volna, ez hasabókat
foglalná el. Az első négyest több mint 80
pár tánczolta és meggyőzékeny tánczolat-
hatta volna, ha hely van elég.

A tüzölőkörök tagjainak egy része meg
a délután folyamán elutazott. A visszamarad-
t rész pedig a reggeli vonaton hagyta el Vin-
gát. A vendégeket a vingai tüzölőkör zeneka-
rakkal kísérték ki s szívesen búcsút vettek a
távozóktól.

Népszavazás. Glogovácson f. hó 25-én
esett meg a népszavazás az építendő templom
helyére nézve. Két párt állott t. i. egymás-
l szemben. Az egyik azt akarta, hogy a
régii templom helyére épüljön az új, a másik
pedig, hogy a község végére tegyék azt. Az
előbbi párt győzött, amennyiben 267 szö kö-
zül 203 az övök volt e s ezert az új tem-
plom ott lesz, ahol a régi volt.

Haláletet. Özv. Szabó István 71
éves polgár, f. hó 27-én reggel 5 órakor
kimlott.

Egy elzúllott existencia. Kapron-
e zai Károly, az aradi társaságokban elő-
nyösen ismert gyógyszerészségét az utóbbi
időkben annyira elzúllott, hogy hajlék hiányá-
ban a városligetben tölté éjleit és itt fogták
is el egy padon aludva. Ennek is az oka, mint
annaknak, az asszony. Volt neki ugyanis már
jegyeve, a kit nagyon szeretett, midőn ez meg-
ismerte egy másikat, őt a faképnel hagyta.
Ez vitte a kötszögbeesésbe.

Talált járlatvelelek. Berta Kálmán
án zimánd-újfalusi állomástól két darab
sertésre szóló járlatvelet talált. Igazolt tu-
lajdonosa a szoligabíró hivatalnál átveheti.

Tejfölös halott. V. J. aradi tanyáján
történt az eset, mely a paraszt észjárás furfang-
osságát bizonyítja. Egy bérse a főnökönek,
a ki a dolgozást nem tartja érvénynek, különösen
ilyen „kutya napok”-ban, elhatározta, hogy egy-
két napi pihenés okáért meg fog halni. Le is
feküdt, betegséget szimulálva és másnapra a ro-
hamos kör kiöltá életének lobogó lámpáját.
Legalább így hitték ezt a jámbor tanyaiak. A
gazda azonban orvosot küldött és míg az meg-
érkezett, a halott magára maradt. Öt ez egész
véve, gyomra szegeltét követé és lengrott az
ágyról. — A kamraját nyitva lévén, besuny-
tyant és egy keze ügyébe eső aludtószeres faszak-
k, kihörpöntte. Léptök közelegnek azonban. Hirtelen
visszaugrott ágyába és kinyújtózta, meg-
merévitte magát. A gazda lépett be és ohégek!
mit lát? — A halott bajusza csupa tejföl. Oda
megy hozzá és szólitani kezd. Erre már a ha-
lott nem bír magát tartoztatni és mosolyra voná
eperajkait. No hiszen kapott is ekkor egy olyan
potot, a milyet még nem antcipált neki senki
az életben. — Annyma megszégyenlette magát,
hogy megszökött és minden kedve elment a meg-
egyszeri meghalásból.

Verekedés. Fényesi János nap-
számos Krikszán István hordár egy
szabadságtéri pálinkás-bütkiben vitaközébe
boesátokztak a fölött, hogy a pálinka-ivás
szelidítőleg vagy vadítólag hat-e a kedélyre.
Krikszán volt igaza, mert mind hevesebben
perorálva, hajba mentek, ezáltal beigazolvá a
szelidítő hatást. Így kísértilég tovább foly-
taták volna antropologiai tanulmányaikat, ha
egy rendőr közbe nem lép és félbe nem sza-
kítja az érdekes eszmecsereket.

Temető-kiszájtítás. F a kert köz-
ség egy új temető-kiszájtítását határozta el
és ez ügyben a tárgyalások a szoligabíró el-
nöklete alatt legközelebb meg fognak ejteni.

Talált zálogjegy. Egy Weisz Dá-
vid nevű zálogvelet-tulajdonos által kiállított
zálogjegy találatot. Igazolt tulajdonosa a
rendőrségnél átveheti.

Bazánk és a főváros.

Párbajban meglőtt tanfelügyelő. E
czim alatt lapunk tegnapi számbában már rész-
letesen megemlékeztünk a szerencsétlen ki-
meuetelti püsztopárbajról, melynek Várady
Károly közismert tanfelügyelő áldozatán
esett. Most meg a következők részleteket köz-
ölhetjük a szomorú ügyre vonatkozólag. Koz-
ma a József, a másik párbajfél pestne-
gyei születésű, most 44 éves, ref. vallású,
szegény földművelőtől származott. Iskoláit
résztint Nagykőrösin, résztint Budapesten a
ref. teológiai végzeté be: ezézia az volt,
hogy ref. papná legyen, amire rendkívül sze-
lid kedélye, alkalmazkodo, barátságos lényé
predisponálta. Kedvenc tanítványa volt ez
időből Molnár Aladárnak, a pesti ref. theo-

logia egykori tanárának. Ez ő példáját s al-
kalmását biztatást követte. Kozma, a mikor
iskolái pályája végzetével a tanügy terere ment
át s nyert a közoktatási miniszteriumban tá-
mogatást, majd alkalmazást. Nevezetesen Eötvös
külföldre küldte a néptanító-intézetek tanu-
lmányozására fégett, majd hazatérve, a budai
állami tanítóképzőben rendes tanárnak alkalm-
mazta. Ezelőtt mintegy tíz évvel, a tanítókö-
rökben eléggé ismert Bill-ügy alkalmával,
saját kérelmére, áthelyeztetett Kolozsvarra.
Kitért a bajok elől. Bármik voltak azok a tisztán
magánjellegű dolgok, melyek őt odáig sod-
orták, hogy párbajt kellett vívnia tanfel-
ügyelőjével. Kozma e bajoknak nem szerzője,
de áldozata. Egy újabb távirat Kolozsvárról
azt jelenti, hogy Várady tanfelügyelő és
Kozma igazgató közt végbement párbajra ré-
gibb nézeteltérések s z o l g á l -
t a t t a k o t. A ségések a párbajnál 30
lépés távolságot állapítottak meg 5 lépés
avanc-al légytelven püsztopokkal. Az elő-
lépést egyik fél sem tette. Kozma lött elő-
ször, Várady már nem lehetett, különben is
kijelentette azon szándékát, hogy löni nem
fog. Sebe nagyon veszélyes, bárha a golyó
nemesebb részeket nem érintett.

Cholera Budapestén. A „Pesti Hir-
lap”-ban olvassuk a következő megdöbentő
sorokat, melyeket azonban most még csak
feuntartással közlünk: „Mint késő éjjel értesülünk,
— írja a nevezett lap — Budapestén három
cholera eset fordult elő az Er-
szébetvárosban, egy a Dob-utczában,
egy a Miksa-utczában s a harmadik — mely
halálos kimenetelű volt — a
Jósika-utczában. A két beteget a barakkör-
házba, a halottat pedig a kerpesi temető ha-
laltásházába szállították. (Lásd táviratainkat!)

Lepkegyűjtemény, mint erklelye. A
krasznahorkai várbau, mely a gróf Andrássy
Mauóé, van egy régibb lepke-gyűjtemény is,
mely Haynald bíbornokot nagyon érdekelté.
El is ment az Betlérből megnezni, a roz-
snyói püspök és forangnak társaságában. Ezt
a gyűjteményt valaha a bíbornok apja, a ki
műkörtész volt szedte össze s csak akkor adta
el, midőn gyermekei neveltetése végett penzre
volt szüksége. Nehai gr. Andrássy György
anya: özv. gr. Andrássy Istvánné szül. Fes-
tetihl Mária grófnő vette meg tőle gyerme-
kei számára. Később aztán a krasznahorkai
várbau került. A bíbornok kegyelettél nézte
meg a gyűjteményt s a papirlapokon nemcsak
az atyja, hanem itt-ott a maga kézírására is
ráismert.

Meggyilkolt csendőrök. Véres harc
színhelye volt vasárnap a Szeged szomszédsá-
gában levő Gyula község. Bűsű volt a fa-
luban s ez alkalommal két csendőr letartozta-
t az egy rakoncziatlankodó parasztlényét. Társai,
mindannyian rácsok, ki akarták szabadi-
tani és megröhanctak a csendőrlaktanyát. Az
örsvezető távozásra szólította fel őket s mikor
nem távoztak, végre közeők lött. A lövés
két egynt ért: az egyik nyomban meghalt, a
másik pedig életveszélyesen megsebesült. Erre
az egész tőmeg rá rohant az örsvezetőre és
pár percz alatt iszonyu kegyetlenséggel agyon-
verték. Ezalatt a másik csendőrök sikerült
a községhezához menekülni s ott az ajtó ma-
gára zárta. Ezzel azonban nem mentette meg
életét, mert a felbőszült tőmeg utána rohant,
s a községfalhoz vadálatt kegyetlenséggel
agyonverte és darabokra tépte. A két csendőr
iszonyan elékeltelentett holttétét hétfőn dél-
előtt a szegedi katonai kórházba szállították.
A gyilkosok ellen a vizsgálatot megindították.

Harminczkilenc halott. E hó 23-án
délután Elmökén, Nyitra megyében. A táj
Neumann alregaleberlő házában állott ki
d. u. fél 3 órakor s a nagy szélben villám-
gyorsan terjedt a szorosan egymás mellé épít-
t szalmafedéles épületeken. Elégett 39 ház,
a melléépületekkel együtt. Az összes kár
mintegy 15,000 frta tehető s abban legin-
kább az „első magyar általános” és a „ma-
gyar-francia” biztosító-társaságok vannak ér-
dekelte. Valószínűnek tartják, hogy a tűz-
ves gondatlanságból keletkezett.

Nincs pénz. Nagy Vinceze szintársu-
lata, mely csak néhány nappal ezelőtt fejzte
be előadását a budai színhörben, feloszlott. A
társulatnak a fővárosból Máramaros-Szigetre
kellett volna mennie, de mivel az igazgatónak
nem volt pénze az utazási költségekre, a tár-
sulat feloszlott és a jobb tagok elszéledtek
máskéfé.

Egy forint és tíz krajczár. A cigány
becsületszóra tudvalegőleg nem szoktak sokat
adni, niundenestre jóval kevesebbet, mint a
cigány muzsikászokra. Pici Károlynak, a ma-
rosvársárhelyi 16-iki banda primásának jutott
a szerencse, az úsi előlelettel megintatni.
Pici Károly pici ember, piciességétől is kapta
a nevet, de annál nagyobb becsület dolgában.
Egy hónappal ezelőtt „becsületszóra” egy for-
int és tíz krajczárt kért egy uriembertől. A
terminus kerek egy hónap. Ez uri ember
megadta neki a kért summát, de mindjárt
hozta is tette, hogy nem sokat adt a cigány
becsületszóra. Letett a hónap s ime Pici Ká-
roly megjelen a kölcsönvétel órájában, kezé-
ben az egy forint tíz krajczár s kamat fejében
a bandája — éjjeli zenét adni a nagyságos
urnak. A nagyságos ur azonban nem fogadta
el sem a kamatot, sem a tőkét. De Pici Ká-
roly sem akar adós maradni. Mit legyen most
az az egy forint tíz krajczárral. A pici
Pici Károlynak nagyszerű eszméje támadt.
Felajánlotta pénztét „magyar hazafiasági egy-
sültségek Kolozsvárról”, — a mint ő nevezte az
erdélyre szö kultüregyesületet. Hány nagy em-
ber nem adott annyit, mint ez a pici Pici
Károly!

Rövid hírek. Natália szerb ki-
rályné Sándor trónörökösével és kíséretével
szertárdn este té vissza Szászvárról Budapestre,
s esztársítók is a tövárosban marad. — Gróf
Szapáry Gyula pénzügyminiszter három
hétre Ostendébe utazott. — Oroz vendé-
g. A ezár egyik főhadiságó: Radoszkov-
szky Oetár tüzér-tábornok, a maribánai fűr-
dől háza törve, Budapestet is meglátogatta. —
Haynald bíbornok Luxemburgból Mun-
kacsy egy érdekes rajzát hozta haza magával:
az a Liszt arcképe, melyet a genialis művész
egy ebédjék alatt vörös írónak készített.

A nagy viasz.

Vilmos császár Gasteinban vasárnap
reggeli sétája után a protestáns templomba
ment. A templom előtt várta az egész esá-
sági kíséret, mely a nagy községgel telt
templomba kísérté. Az oltár jobb oldalán
völös bársony karszék volt Vilmos császár szá-
mára, a mely mögött a kíséretnek voltak
fentartva ülőhelyek. Az öreg császár az egész
szertartás alatt buzgó imába merült, később
Proemel udvari pár prédikációját hallgatta
meg, a ki a délutáni udvari ebédre is hivata-
los volt.

Vizsgáto trónörökös. Mult szerdán
ért véget Athenben a görög trónörökös viz-
gáta, mely három napig tartott. A vizsgán
jelen volt a király, Trikusz miniszterelnök,
Mandasz közoktatásügyi miniszter, az athéni
metropolis és több meghívott kiváló egyénis-
ég. A fiatal herceg irásbeli dolgozatai és
szóbeli válaszaival valamennyi jelenlevőnek leg-
meleglebb dicséretét érdemelték ki. Este nagy
ehéd volt, mely alkalommal a király a trón-
örökös egészségre tritette poharát és közö-
vetet mondott a nevelőnek és a többi tanu-
rónaknak odaadásukért és lelkiismeretessé-
gükért, melylyel kötelességüket teljesítették,
és egyuttal arról biztosította a jelenlevőket,
hogy a trónörökös mindig híven és lelki-
meretesen fogja teljesíteni az ország és a
nemzet iránti összes kötelességeit. Erre Tri-
kupisz a király egészségre emelte poharát,
megjegyezve, hogy a vizsga kitünő eredménye
bizonyára a trónörökös tehetségeinek és szorga-
lmatának, de elsö sorban mégis annak köszönhető.
hogy a királyi tudatában van a reá, mint görög
hercegre és trónörökösre háruló kötelessé-
geknek. A nemzet hálával tartozik a királynak
azért a nagy érdeklődésért és gondért, melyet
a fia nevelésére fordított. Trikusz az-
után a komoly kötelességre utalt, melyeket
a görögök királyának teljesítenie kell, és an-
nak a szilárd meggyőződésének adott kifeje-
zést, hogy a királynak megbecsülni való tá-
masza lesz a trónörökös a kormányzásban és
mindenben, ami Görögország jólétére vonat-
kozik. Erre a király megröhanctan emelkedett
föl és kezét szorított a miniszterelnökkel, ar-
ról biztosítva őt, hogy sohasem fogja elfe-
ledni a szolgálatait, melyeket az országnak
tett és reményli, hogy azokat jövőben is az
országnak fogja szentelni. A trónörökös leg-
közelebb alhadnagygyá fog kinevezettni.

Megrabolt poeta. Egy „öreg költő-
keserveit írja le a „Temps” hétfői száma. Az
öreg költő Párisban a Szebasztropol-boule-
vardon két ismeretlen egyén szölitja meg,
dicsérik verseit, hízlelnek büszségének. Az
öreg léprement, két oly egyénnel volt dolga,
kik a legházhoz szabadultak ki, kik aztán
elvittek az öreg poetát egy vendéglőbe, ebé-
det fizettek maguknak, söt leitták az öreget
s aztán sétálni mentek vele a boulevardra,
hol a szegény öreg elálmosodott, egy padra
leült s elaludt. Mikor felébredt, a két asztal-
társ nem volt sehol, s a mi gonoszabb, ma-
gukkal vitték az öreg poeta gyűrűjét, óráját,
aranylánczát, erszényét, söt még ingombjait
is. Szerencsére a rendőrség az egyik szép
madarat már elfogta, mikor a gyémántos
gyűrűt 10 forintért árulta. A többi elrabolt
tárgyak is nyomában vannak.

Az úres ágy. Megrázó jelenet folyt
le a mult héten Bécsben a Rudolf-kórházban.
Egy Preuschl Julia nevű 35 éves varró nő
helek óta fektült már betegben a hórházban,
kit anyja és nővérei gyakran látogattak itt
meg. Midőn a mult esztörtökön a beteg anyja
a 68 éves özvegy nő, leányát meg karta la-
togatni, a mint belépett a betegszobába, látta,
hogy leányának ágya tres. Meg mielőtt az
ápolónő közölné volna vele, hogy leánya az
előtte való éjjel meghalt, az özvegyt szelhd-
dés érte s halva rogyott össze. Ugyanazon a
napon halt meg, melyen leányát eltemették.

Felességét és gyermekét ölte meg.
Toursból, Franciaországól írják e hó 21-ről:
Epeigné-les-Bois faluban lakik egy Chauvin
nevű földmives, kinek a dolga egy idő óta
rosszul ment, a paraszt eladósodott s bár
előbb részeges nem volt, most az irásnak
adta magát. Irott, otthon egyedül, hogy
„bánatát elűzze”. E hó 15-ike éjszakáján
későn ittas állapotban ment haza s szobájába
lepve, egy szekerezével szörnyű tétést mért
alvo feleségére. A szegény asszonynak maradt
annyi ereje, hogy kiugrott az ágyból, ki-
rohant az udvarra és segítségért kiáltott.
Azt hallja azonban, hogy 6 éves gyer-
meke kétségbeesetten sikolt, majd hörög,
mire borzadva visszatért a szobába. A
vadálattal férj várta s egy újabb csapással
földre, gyermeke mellé terítette, a kinek nyak-
kát már kitévtégtá, valamint most az anyját
is halálra verte. Aztán pedig nyugodtan tá-
vozott, egy kormesámba ujra iváshöz fogott,
honnan pitymallator tört haza. Utközben egy
falujabéljével találkozott, kihez így szölt:
„Jer velem, olyat mutatok a mit még nem
láttál.” Az vele ment, de a szörnyű látványra
megröhanctva, szalad a bírözhoz, honnan csak-
hamar a gyilkos házához hatóságok közegek és
egyén lakosok jöttek, hogy őt elfogják. A gyilkos
püskával fogadta őket, fenyegetve, hogy a ki
hozza nyul, halál fia. Egy lakosnak mégis
volt bátorsága a szobába bemenni s lete-
perni a gyilkost, kit Toursba vittek, hol bün-
tetését várja.

Rövid hírek. Ottó főherceg
októberi nászas után azon a helyen fog lakni,
fialat nevelve, Mária Jozefa szász hercegnővel,
hová ezredét helyezik. — Albrecht főher-
ceg Toblachba, déli Tirol e szép nyaraló he-
lyére érkezett. — Berlin kormányzója: Wil-
lisen tábornok meghalt. — Az olasz ki-
rály a velenesei cholerahalottak családjaiknak
40,000, a többi olaszországbelieknek 100,000
franc segélyt adott — Turnúr mint ezélp-
pont. Rottleberode (szaknémetországi község)
lövönünnepén az egyik ezéltáblára egy roppant
magas kalapu, legyezős, divatos nőalak volt raj-
zolvá s annak nagy turnürjében kereklett a
ezélkör. A körútlás így szölt: „A csuf divatot
ma lödözi agyon a rottleberodei ezéltől szövés-
ség. — Virág Angéla k. a., egy magyar
származású operette-szobretta, nagy sikerrel sze-
repele az ischli színházban. — A Gross-
glockner újabb áldozata. Winklern-
böl távirák július 26-iki kelettel: A Gross-
glocknernek ismét áldozata van. Klaur Paulina
asszony ma a Gailuckenen át jöve lefelé, lezu-

szökött és kitért jézusit. Mária-
Frenkel Staniszláv jézusita, a krakói Mária-rend
titkára, több fontos okirattal Varsóba szökött,
ó-hítvére lett s a jézusiták üzemelőit akar elő-
adásokat tartani: rossz fát tett a tűzre s a fe-
lelőségre vonás elől szökött meg. — Egy
a lezredes baletese. Bésből távirat-
tozták: Woot Miksa alezredek és a teneváryi
katonai műszaki iskola igazgatója, ki néhány
nap óta Bécsben idózik, sétalovaglás közben le-
esett ágságok lovárlól. Az alezredét, bár lé-
szölag csak könnyű horzsolást szenvedett jobb
karján, a helyőrségi kórházba vitték.

KÖZGAZDASÁG.

Vegyes közlemények.

Vasúton esett károk megtérítése. A
m. kir. államvasutak igazgatóságának f. évi
augusztushó 1-vel éltbe lépett újjászervezése
alkalmából intézkedés történt arra nézve is,
hogy nemcsak a helyi, hanem a csatlakozási és
kötéleki összes bel- és külföldi forgalomban
szállított: 1. podgyász, 2. állatok, 3. hintók
és 4. árúknak elvezéséből, megcsörüléséből, köz-
beszithetlenségéből, késedelmes szállításából származó
minden nemevendő kártérítési s az
elhagyott (talált) tárgyakra vonatkozó, továbbá
a felszámolások is, melyekkel a polgári szem-
ély- és podgyász-szállításnál egy a bel-, mint
a külföldi forgalomban téves számítás vagy téves
elszámolás folytán beszédett illetékökkel
visszaköveteltetik, ezentul az újonnan Budape-
sten, Zággrábban, Kolozsá-
rott, Aradon és Szabadkán s a fel-
lírtolt üztelvezetőségek által saját hatáskörükben
üztessenek el. A fentiekhez hasonló s Fiume
állomást magát illető felszámolások saját ha-
táskörbeni, közvetlen elintézésével pedig a Fiume-
ben székellő új forgalmi főnökség bizottat
meg. Ezen intézkedés folytán a t. e. szállító
és utazó közönség részéről a fennebb megjelölt
összes felszámolások, akár a felvételi vagy a
rendelési állomás üztelvezetőségénél, akár a
felszámoló lakhelyén székellő üztelvezetőségénél,
illetőleg a fümeei forgalmi főnökségénél, meg-
pedig vagy közvetlenül, vagy az illető állomás
útján érvényesítendő, illetőleg nyújtandók be.
Az üztelvezetőségek és a forgalmi főnökség
fenti ügyekbeni határozatai elleni felfelvomul-
ványok az igazgatóság ezime alatt ugyancsak
az első határozatot hozott üztelvezetőséghez
vagy forgalmi főnökséghez intendő, honnan
az ügyek további ellátás és elintézés végett, az
ügy gyorsabb elintéztetése céljából, már az
illető ügyiratokkal felszerelve az igazgatóság
fognak betérjesztetni. Budapest, 1885. július 26.
Az igazgatóság.

A magyar államvasutak huszonkilencze-
dik hétéi bevételének kimutatása: 1886. jú-
lius 16-tól júl. 22-ig: utasok száma 116.100, árú
115.200 tonna, bevétel 525.300 frt, 1885. ha-
sonló szakában 546.716 frt. tehát ez idén ke-
vesebb 21.416 frttal; 1886. január 1-től jú-
lius 22-ig: utasok száma 2.846.561, árú
3.759.554 tonna, bevétel 16.195

BUDAPESTI TŐZSDE.

Julius 26.

	Pénz	Arú
M. kir. aranyár. adóment. 4%	106 75	107
" " papírradékok adóment. 5%	94 85	85 10
M. vasúti köl. 120 frt o. é. (300 fr.) 5%	154 50	155
M. v. köl. 120 frt egyes dbkban	154 25	154 75
M 1869. kel. v. á. kötv. (els.) adóment. 5%	101	101 50
M. 1873. kel. ár. v. ez. (els.) adóment. 5%	128 50	
M. 1876. kel. aranyban (als.) adóment. 5%	119 50	120 50
M. kir. nyereség-kölcsön 100 frt	123 50	124 50
50 frt drbja	123	123
Tiszai és szegedi kölcsön 4%	125 50	126 25
M. k. földm. kötvények 5%	195	105 75
1867. zárad. 5%	105	105 75
M. k. földm. kötvények 1867. zárad. 5%	105	105 75
M. k. földm. kötvények horvát-ors. 5%	105	105 75
M. k. földm. kötvények erdélyi 5%	105	105 75
" " erdélyi jelz. urb. vk. (100 forint) 5%	98 75	99 75
Szőlődezmavált. kötv. (100 frt) 5%	100 50	101
Pest város kölcsöne 1870. évből 6%	106	106 50
1871. évből 6%	109 75	110
Budapesti f. v. 1880. kölcsöne 6%	101 25	102
Budapesti bankgy. részv. 5%	94 15	94 25
Magy. ált. hitelbank	285	285 50
Magy. jelz. bitl. II. kib. in. elismv.	131	131 50
Magy. lez. és pénzváltó	94 15	94 25

	Pénz	Arú
Magy. orsz. bank részvény-társaság	280	280 50
Oszt. hiteltételek	875	880
Oszt. magyar bank	147	148
I. magyar iparbank	605	607
Pesti keresk. bank	199	201
Bécsi bizt. társulat	190	195
Bécsi élet- a jár. bizt. társ.	3125	3150
Első magy. általános bizt. társ.	68	69
Fonciere pesti bizt. társ.	196	198
Magyar-francia bizt. társ.	800	810
Pannonia vissz. társ.	490	499
Concordia malom	1175	1190
Első budapesti malom	240	242
Erzsébet malom	600	610
Hengermalom	291	293
Luiza malom	385	387
Molnár és sütők malma	795	800
Pannonia malom	277	280
Viktoria malom		
"Adria" m. tengeri hajóz. részv. t.		
Alföld-füvei vasút 5%	192	193
Bátaszék domb-zákány vasút 5%	184	184 50
Déli vasút 5%	186 50	187
Északkeleti vasút 5%	175	176
Erdélyi vasút 5%	189 50	190
Győr-sopron-ebenfurti vasút 5%		
Kassa-oderbergi vasút 4%	152 50	153
Magyar galicziai vasút 3%	178 50	179
M. ny. v. (sz.-győr-gránczi vasút 3%)	175	175 50
Oszt. galicziai vasút 3%	232	232 50
Pécs-barcsi vasút 3%		
Tisza-vidéki vasút 3%	253 50	254 50
Oszt. dunagőzhajózási társ. 3%	385	390

	Pénz	Arú
Pesti közti vaspálya	469	470
Pesti közti vasp. élvezet jegyek	270	280
Budapesti III. ker. takarékp.	79	81
Országos központi	468	470
Pesti hazai első	7100	7200
Egyesült Budapest fővárosi tikp.	450	455
Magyar ált. takarékp. részvény	79	80
Alagut	143	145
Általános waggon kölcs. társ. ig	71	72
"Franklin"-társulat	213	215
Ganz és társ. vasó. és gépgyár	770	775
Gschwindt-féle szeszgyár	360	365
Gyapj. és biz. I. magyar	260	265
Keresked. épülete	650	
Könyvnyomda "Atheneum"	530	535
Pesti	975	1025
Köszénb. és téglagy. (Drasche)	247	248
Nemzetközi waggon-kölcsön-részv. társaság	72 50	74
Pesti építő-társaság		
Rimamurány-salgótarj. va. vts.	81	82
Salgótarjani köszénb.	144	146
Schlick-féle vasó. és gépgyár	151	152
Schlick-féle vasó. és gépgyár II. kib.	151	152
Serfőzde első magyar	890	900
Sertőshizláló	310	312
Sósokti kőbánya		
Spodium- és csontlisztgyár		
Szálloda-részvénnytársaság	109	110
Tégl. és mészgéztő ujlaki	175	177
Török dohányrészvény	54	55
Gőztéglagyár kőbányai szelv. nélk.	254	266
M. jelz. -bank ny. kölcsönköt. 5%	102	

Záloglevelek.		Pénz	Arú
M. földhitelt. papírrétek	5 1/2 %	100	101
" " " " " "	5 %	101	102
" " " " " "	4 1/2 %	99 75	100 25
" " " " " "	5 %	128 25	128 50
" " " " " "	5 1/2 %	102	
" " " " " "	5 %	101	101 50
Kisbirt. orsz. földh.-int.	5 1/2 %	101 50	102
Oszt.-magyar bank o. é.	5 1/2 %	101 50	102
" " " " " "	4 1/2 %	101 80	102 30
" " " " " "	4 %	99	99 25
Pesti m. keresked. bank	6 %	102 50	103
" " " " " "	5 1/2 %	101 50	102
" " " " " "	5 %	101 50	102
Albina tak. és hitelt. "	6 %	100	101
Elsőbbségek.			
Budapesti lánchíd	5 %	105	
Lloyd- és tőzsde-épület	5 %	99 50	100
M. sz. k. orsz. vörös-kereszt sorj.		9 40	9 80
Oszt. vörös kereszt-egylet		14 75	15 25
Pénzmekek.			
Cs.-kir. arany (vert)		5 93	5 96
Cs.-kir. arany (kör)		5 84	5 87
Oszt. magyar 8 frtos arany		9 97	10
20 frankos arany		9 97	10
Oszt. és magyar ezüst			
Német birod. bankj. vagy ezekkel egyenlő. bankj. (100 márkáért)		61 80	61 90
Ném. bankj. 100 ném. bir. márkáért		61 85	61 95
Amsterdam 100 hollandi frtért		104 40	104 75
Páris 100 frankért		50	50 10
Svájci pénzpiacok 100 frankér		49 95	50 05
London 10 font sterlingért		126 10	127

M. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége. Hirdetmény.

A m. k. államvasutak Zágráb-Károlyvárosi vonalán létesítendő Leskovic állomás építésére ezenel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

A teljesítendő munkálatok költségei 41848 frral irányoztatottak elő.

A tervek, a költségvetés, szerződési tervezet és a munkák végrehajtásához kötött feltételek, valamint az ajánlati minta a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségi pályafenntartási osztályában (Zágráb, Kukovics-utca Br. Vranjany-féle ház második emelet) **f. hó 25-től** számítva reggeli 8 óráig 2 óráig megtekinthetők.

Ezen építkezés tárgyában teendő ajánlatok legkésőbb **f. hó augusztus 2-án**, déli 12 órakor nyújtandók be alólított üzletvezetőségnél.

Minden ajánlat bélyegzővel, lepecsételve és a következő felirattal ellátva nyújtandó be:

"Ajánlat a m. k. államvasutak Leskovic állomásán létesítendő magas építményi és földmunkák tárgyában."

A szóban forgó munkálatokra, 1000 frt bánatpénz vagy készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban legkésőbb az ajánlati napon, azaz **augusztus 16-án** teendő le alólított üzletvezetőség kezé alá a letéteményezést igazoló elismervény az ajánlatához lesz csatolandó.

Értékpapírok a napi árfolyam 90 százalékaival számítatnak.

Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térti vetény mellett adandók fel Zágráb, 1886. évi július 22-én.

A magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége.

Reich B. Károly, Arad, Szabadságtér 1.

Gépszijjak,

legjobb minőségű, minden szélességben kil. 3.80.

GÉPOLAJ,

legjobb minőségű, minden keverék nélkül, 100 kiló 35 frt.

Kocsikenőcs,

100 kiló 10-16 frt.

KÖNYV-ÁRUK,

Gabnászakok

nemzetiszinű esikkal, 1 kilo nehéz, 3/4 térmérték, 100 darab 50 frt.

Megrendelések a legpontosabban és szolidabban fogantatottak.

458-3.6 Kívánatra árjegyzékkel készséggel szolgálók.

1058/1886. szám.

Vizmentes kátrányozott ponyvák. Repcze-ponyvák. Mindennemű jutevásznak. Háztetőlemez

tűzmentes, legolcsóbb háztető-fedő anyag; különösen czélszerű és olcsó áthuzat régi zsendelytetőkre.

Ezen háztető lemez gyártmány 11 kiállításon legjobbnak ismertetett s díjaztatott.

Magyar királyi államvasutak. Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapesti főműhely-telepén építendő 60 méter magas kémény és a kazánházig terjedő füstcsatorna külső része előállításának biztosítása ezeljából ezenel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

A tervek, a méretekben megállapított költség-számítás, a szerződési tervezet és a munkák végrehajtásához kötött feltételek, valamint az ajánlati minta és a versenyfeltételek a m. kir. államvasutak budapesti üzletvezetőségi építési és pályafenntartási osztályánál agnál (Külső kerepesi út, m. kir. államvasutak nyugdíj-alap kerepesi-utcai házasportjának 2-ik épülete III-ik emelet) a rendes hivatalos órák alatt d. e. 8 óráig d. u. 2 óráig megtekinthetők, illetve megszereshetők.

Ezen munkák tárgyában teendő ajánlatok legkésőbb f. évi július 31-én déli 12 óráig bélyegzővel és öt pocséttal lepecsételve alólított üzletvezetőség titkárságánál (üzletvezetőségi épület, földszint) köveztök fölrassal ellátva nyújtandók be:

Ajánlat a m. kir. államvasutak budapesti főműhely-telepén építendő kémény és külső füstcsatorna előállítása iránt"

Az ajánlatra nézve megállapított 600 frtnyi bánatpénz a m. kir. államvasutak központi főpénztárában vagy készpénzben vagy állami letétre alkalmas, de a napi árfolyamnak csak 90 százalékaival számítandó értékpapirokban legkésőbb f. évi július 31-én, d. e. 9 óráig teendő le.

A letétjegy, a bánatpénz megtörtént letételének bizonyítékul az ajánlatához melléklendő.

A beérkezett ajánlatok a versenytárgyalásra kitűzött határidőben alólított üzletvezetőség üléstermében nyilvánosan fokban bizottsági felbontatni.

Budapest, 1886. évi július hó 23-án.

A m. kir. államvasutak budapesti üzletvezetősége.

2015-886. sz.

589-1886. Arlejtési hirdetmény.

A város által tartott lovak és bikák részére 1886. évi november 1-től 1886. évi november 1-től 1887. év végéig szükséges mintegy 500 mtrmáza széna és mintegy 400 mtr. máza szalma szállításának elvállalása iránt f. é. augusztus 3-án, d. e. 10 órakor árlejtést fog a gazdasági-szék tartani. Kikiáltási ár 1 mtrmáza szénáért 3 frt 50 és 1 mtrmáza szalmáért 1 frt. Bánatpénzül leteendő 175 frt és 40 frt, összesen 215 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban. Árlejtési lehet szóval vagy írásbeli zart ajánlatokkal, mely utóbbiakhoz a bánatpénz melléklendő, s melyekben kifejezve kell lenni, hogy a vállalkozni kívánó a feltételeket ismeri és elfogadja. A zart ajánlatok borítékon megjelendő, hogy az mindkét, vagy csak az egyik vállalatra vonatkozik. A feltételek előzőleg is a gazdasági szék elnökénél megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1886. július 20-án tartott üléséből.

Varjassy Lajos, aljegyző.

Új szerkezetű szoda-gépek

jutányos áron kaphatók üzletben, melyek nagy előnyvel bírnak a - régiek gépek felett, a mennyiben a szénasav alólított nyomul a vizen keresztül és azzal jobban egyesül, s az által a szikviz sokkal erősebb, gyorsabban készül és kevesebb időt igényel és a gépek kezelése egyszerű, kevésbé vannak kitéve, költséges javítások nem fordulnak elő.

Az oly tiszta borkő és szoda bicarbonából készült szikviz egy betegre mint egészségesnek nagyon ajánlható, különösen meleg időkben és a hol az ivóvíz nem tökéletesen egészséges.

Tisztelettel:

Enyei Gyula

a „zöld papagály”-hoz.

Hirdetés.

A nagymt. m. kir. belügyminiszter 28130. sz. körrendelete.

Az 1884. évben az akkor felmerült cholera veszély alkalmából 39783. sz. a kelt körrendeletben oly ezelből, hogy azon esetre, ha a járványos cholera hazánkba is eljutna, az ország lakossága kellő orvosi segítségben részesülhessen s orvosi személynzetben hiány ne legyen, különösen pedig oly esetekben, midőn valamely törvényhatóság a fenforgó szükség szerint általa kirendelendő járvány orvostok hatósága területén s vidékén nyerni képes nem lenne, ilyenek oda azonnal innét kiküldhetők legyenek; intézkedtem az iránt, hogy azon orvosok, a kik a cholera alkalmából járványorvosok gyánant alkalmaztatni hajlandók, a belügyminiszterium közegészségügyi osztályában jegyzékbe vetessenek.

A jelentkezők akkoron be is jegyeztettek, de mivel a cholera hazánkban nem lépett fel, a járványorvosok alkalmaztatásának szüksége nem forgott fen azon alkalmal.

Mintthogy azonban Fiume városban újabb időben cholera esetek fordultak elő s a kórnak neáni terjedése esetében ily cholera orvosok alkalmazásának szüksége állhat be, ezen okból a jelenben ajánlkozó orvosok neveit már most jegyzékbe vetetni kívánom.

Ily cholera orvosokul okleveles orvosok, sőt szükség esetén szigorú és az orvosi tanfolyamot végeztet növendékek is lesznek alkalmazhatók.

Az alkalmazott járványorvosok közül az orvostudorok az oda és visszautazási költség megtérítésén kívül rendszerint napi 6 frtot, sebészek és szigorú pedag. szinten a végeztet növendékek az utiköltségen kívül napi 4 frt díjat fognak nyerni.

A magas körrendelet nyomán felhivatnak mindazon okleveles orvosok, szigorú és az orvosi tanfolyamot végeztet növendékek, kik mint cholera-járvány-orvosok alkalmaztatni óhajtanak, hogy neveiket lakásaik megjelölésével **f. é. augusztus 15-éig** Arad sz. kir. város tiszti orvosi hivatalánál bejegyeztessék.

Arad, 1886. július 17-én.

A városi tanács.

Szőnyegek, matracok, paplanok, butorszövetek nagy választékban, cseccáitos olcsó árak mellett

458-4.16 kapható

REICH B. KÁROLY

gyári raktárában, Arad, Hermann-udvar.

Alkutárgyalási hirdetmény.

Közhirre tétetik, miszerint a ménes-szent-annai kincst. uradalomhoz tartozó alább megnevezett bértárgyak további hasznosítá- iránt alólirt kir. államjóságigazgatóság hivatalos helyiségében (Deák Ferencz-utca 33-34. szám) **1886. évi augusztushó 27-én, d. e. 10 órakor** alkutárgyalás fog tartatni, melyre bérelni szándékozók 10 százalék bánatpénzzel ellátva ezenel meghivatnak.

A feltételek az irt helyen a hivatalos órákban megtekinthetők.

Alkutárgyalás alá bocsájtatnak:

- Zimándi 3 hold bér föld 25 frt 10 kr.
- Zimándi 5 hold volt szám-tartói föld 11 frt -- kr.
- Zimándi 29⁹⁰⁰/₁₀₀₀ h. bér föld 17 frt -- kr.
- Zimándi 4²⁰⁰/₁₀₀₀ h. bér föld 12 frt -- kr.
- Zimándi 4 h. bér föld 20 frt 10 kr.
- Zimándi 4⁷⁰⁰/₁₀₀₀ h. bér föld 8 frt 10 kr.
- Zimándi 61⁹⁰⁰/₁₀₀₀ h. bér föld 3 frt -- kr.
- Zimándi vadászati jog 85 frt -- kr.

kikiáltási ár mellett három évi bértartamra. Aradon, 1886. július 24-én.

M. k. jóságigazgatóság.


474-1.2

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségénél a tűzoltó gépesi állás üresedésbe jövén. azon okleveles gépészek, kik ezen 450 frt évi fizetéssel, az előirt egyenrula járandósággal és szabad lakással javadalmazott, a **f. é. augusztus 1-jén** elfoglalandó szolgálati áll-t elnyerni óhajtják, felhivatnak, hogy pályázati kérvényeiket hoz-zám **f. hó 27-ig** benyujtsák.

Aradon, 1886. július 16.

Salacz, kir. tanácsos, polgármester.



CACAO és CHOCOLADE

VICTOR SCHMIDT & SÖHNE

melyek az első bécsi könyhamtrészeti kiállításon a legmagasabb díjjal, a kintutési oklevéllel lettek megjutalmazva, csak hatóságilag beiktatott védjegyünk és cégünk alatt valódiak. Kapható minden hírneves kereskedő urnál és esemegek kereskedőnél. Aradon

ELIAS ARMIN urnál.

Vidékre postai utánvétellel küldetnek szét.

Victor Schmidt & Söhne,

es. kir. orsz. enged. gyárosok.

Gyár és központi szétküldés. hely: Bécs. IV. Allee-gasse, Nr. 48. (a déli vasút mellett.)

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város tövényhatóságánál egy 800 frtos évi fizetéssel kapcsolatos fogalmazói állás üresedésbe jövén, azok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, a az államtudományi vagy a jogtudományi államvizsgálat sikeres letételét igazolhatják, ezenel felhivatnak, miszerint pályázati kérvényüket **f. é. augusztus 10-ig** hoz-zám nyujtsák be.

Arad, 1886. július 19.

Salacz, kir. tanácsos, polgármester.